

EUROPEJSKA KONWENCJA

w sprawie przemocy i ekscesów widzów w czasie imprez sportowych, a w szczególności meczów piłki nożnej,

sporządzona w Strasburgu dnia 19 sierpnia 1985 r.

W imieniu Rzeczypospolitej Polskiej

PREZYDENT RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

podaje do powszechnej wiadomości:

W dniu 19 sierpnia 1985 r. została sporządzona w Strasburgu Europejska konwencja w sprawie przemocy i ekscesów widzów w czasie imprez sportowych, a w szczególności meczów piłki nożnej, w następującym brzmieniu:

Przekład

EUROPEJSKA KONWENCJA**w sprawie przemocy i ekscesów widzów w czasie imprez sportowych, a w szczególności meczów piłki nożnej**

Państwa członkowskie Rady Europy oraz inne państwa będące stronami Europejskiej konwencji kulturalnej, sygnatariusze niniejszej konwencji;

mając na względzie cel Rady Europy, jakim jest osiągnięcie większej jedności jej członków;

zaniepokojone aktami przemocy i wybrykami widzów w czasie imprez sportowych, a w szczególności w czasie meczów piłki nożnej, oraz wynikającymi z nich skutkami;

świadome faktu, że zjawisko to zagraża zasadom wyrażonym w Rezolucji (76) 41 Komitetu Ministrów Rady Europy, określonej jako „Europejska karta sportu dla wszystkich”;

podkreślając duże znaczenie sportu dla porozumienia międzynarodowego, zwłaszcza ze względu na częstotliwość meczów piłki nożnej między europejskimi reprezentacjami narodowymi i drużynami klubowymi;

zważywszy, że zarówno odpowiednie władze państwowe, jak i samodzielne organizacje sportowe ponoszą odrębną i jednocześnie wzajemnie uzupełniającą się odpowiedzialność za zwalczanie aktów przemocy i wybryków widzów, i uwzględniając okoliczność, że organizacje sportowe są również odpowiedzialne za zapewnienie bezpieczeństwa i, ogólnie biorąc, prawidłowego przebiegu organizowanych przez siebie imprez; zważywszy ponadto, że powyższe władze i organizacje powinny współpracować ze sobą w tym zakresie na wszelkich niezbędnych szczeblach;

zważywszy, że przemoc stanowi obecnie zjawisko społeczne wywierające szerokie skutki, którego źródła mają w przeważającej mierze charakter pozasportowy, oraz że sport stanowi często scenerię, w której dochodzi do przejawów przemocy;

zdecydowane podjąć współpracę i wspólne działanie w celu zapobiegania i kontrolowania aktów przemocy i wybryków widzów w czasie imprez sportowych,

postanawiają, co następuje:

Artykuł 1**Cel konwencji**

1. Dla zapobiegania i kontrolowania zjawiska przemocy i wybryków widzów w czasie meczów piłki nożnej Strony zobowiązują się, w granicach dopuszczal-

EUROPEAN CONVENTION**on spectator violence and misbehaviour at sports events and in particular at football matches**

The member States of the Council of Europe and the other States party to the European Cultural Convention, signatory hereto,

Considering that the aim of the Council of Europe is to achieve a greater unity between its members;

Concerned by violence and misbehaviour amongst spectators at sports events, and in particular at football matches, and the consequences thereof;

Aware that this problem is likely to put at risk the principles embodied in Resolution (76) 41 of the Committee of Ministers of the Council of Europe known as the “European Sport for All Charter”;

Emphasising the important contribution made to international understanding by sport, and especially, because of their frequency, by football matches between national and club teams from European states;

Considering that both public authorities and the independent sports organisations have separate but complementary responsibilities to combat violence and misbehaviour by spectators, bearing in mind that the sports organisations also have responsibilities in matters of safety and that more generally they should ensure the orderly conduct of the events they organise; considering moreover that these authorities and organisations should work together for this purpose at all appropriate levels;

Considering that violence is a current social phenomenon with wide repercussions, whose origins lie mainly outside sport, and that sport is often the scene for outbreaks of violence;

Being resolved to take common and co-operative action to prevent and control the problem of violence and misbehaviour by spectators at sports events,

Have agreed as follows:

Article 1**Aim of the Convention**

1. The Parties, with a view to preventing and controlling violence and misbehaviour by spectators at football matches, undertake, within the limits of their

nych przez ich wewnętrzne ustawodawstwo, do podjęcia działań niezbędnych dla realizacji postanowień niniejszej konwencji.

2. Strony będą stosować postanowienia niniejszej konwencji do innych dyscyplin i imprez sportowych, z uwzględnieniem ich specyfiki, w ramach których należy obawiać się wystąpienia aktów przemocy i wybryków widzów.

Artykuł 2

Koordinacja działań na płaszczyźnie wewnętrznej

Strony będą koordynować politykę i działania podejmowane przez organy rządowe i inne instytucje publiczne, w niezbędnych wypadkach poprzez utworzenie stosownego organu koordynującego, dla zapobieżenia aktom przemocy i wybrykom widzów.

Artykuł 3

Środki działania

1. Strony zobowiązują się dopilnować, aby zostały określone i podjęte środki działania mające na celu zapobieganie i kontrolowanie aktów przemocy i wybryków widzów, w tym w szczególności:

- a) zapewniać zatrudnienie odpowiednich sił porządkowych dla przeciwstawienia się aktom przemocy i wybrykom widzów zarówno w obrębie stadionów, jak i wzdłuż tras dojazdowych wykorzystywanych przez widzów;
- b) ułatwiać ścisłą współpracę i wymianę niezbędnych informacji między siłami policyjnymi wchodzącymi lub mogących wchodzić w grę miejscowości;
- c) stosować lub, w niezbędnych wypadkach, wprowadzić przepisy prawne przewidujące wymierzanie określonych kar lub stosować odpowiednie środki administracyjne wobec osób winnych popełnienia przestępstw wynikających z aktów przemocy lub wybryków widzów.

2. Strony zobowiązują się zachęcać kluby kibiców do właściwego organizowania się, zachowania oraz wyznaczania spośród ich członków osób odpowiedzialnych za kierowanie klubem i informowanie widzów w czasie meczów, a także za towarzyszenie grupom kibiców udających się na mecze wyjazdowe.

3. Strony będą zachęcać, jeśli będzie to prawnie dopuszczalne, do takiego organizowania — we współpracy z klubami, organizacjami kibiców i biurami podróży — przejazdów na mecze, aby uniemożliwić udanie się na nie potencjalnym sprawcom zakłócania porządku.

4. Strony będą starały się dopilnować, w niezbędnych wypadkach, przez wprowadzenie odpowiednich

respective constitutional provisions, to take the necessary steps to give effect to the provisions of this Convention.

2. The Parties shall apply the provisions of this Convention to other sports and sports events in which violence or misbehaviour by spectators is to be feared, as appropriate to the specific requirements of such sports and sports events.

Article 2

Domestic co-ordination

The Parties shall co-ordinate the policies and actions of their government departments and other public agencies against violence and misbehaviour by spectators, where appropriate through setting up co-ordinating bodies.

Article 3

Measures

1. The Parties undertake to ensure the formulation and implementation of measures designed to prevent and control violence and misbehaviour by spectators, including in particular:

- a. to secure that adequate public order resources are employed to counter outbreaks of violence and misbehaviour, both within the immediate vicinity of and inside stadia and along the transit routes used by spectators;
- b. to facilitate close co-operation and exchange of appropriate information between the police forces of the different localities involved or likely to be involved;
- c. to apply or, if need be, to adopt legislation which provides for those found guilty of offences related to violence or misbehaviour by spectators to receive appropriate penalties or, as the case may be, appropriate administrative measures.

2. The Parties undertake to encourage the responsible organisation and good conduct of supporters' clubs and the appointment of stewards from within their membership to help manage and inform spectators at matches and to accompany parties of supporters travelling to away fixtures.

3. The Parties shall encourage the co-ordination, insofar as legally possible, of the organisation of travel arrangements from the place of departure, with the co-operation of clubs, organised supporters, and travel agencies, so as to inhibit potential trouble-makers from leaving to attend matches.

4. The Parties shall seek to ensure, where necessary by introducing appropriate legislation which conta-

przepisów prawnych lub w inny właściwy sposób, by w razie groźby wystąpienia aktów przemocy lub wybryków widzów organizacje sportowe i kluby oraz, w razie konieczności, właściciele stadionów i odpowiednie władze, w ramach ich uprawnień określonych przez przepisy prawa wewnętrznego, podjęły praktyczne działania na i w obrębie stadionu w celu zapobiegania i kontrolowania aktów przemocy lub wybryków; w tym będą starały się:

- a) zapewniać, aby materiały użyte do budowy i rozplanowanie stadionów uwzględniały bezpieczeństwo widzów, nie sprzyjały aktom przemocy wśród widzów, umożliwiały skuteczną kontrolę tłumu, uwzględniały rozmieszczenie niezbędnych barier lub parkanów i umożliwiały skuteczną działalność służb bezpieczeństwa oraz sił policyjnych;
- b) zapewniać skuteczne oddzielenie od siebie rywalizujących ze sobą grup kibiców przez przydzielenie grupom kibiców zamiejscowych, w wypadku ich dopuszczenia, oddzielnych sektorów;
- c) zapewniać powyższe oddzielenie przez ścisłą kontrolę sprzedawanych biletów i podjęcie szczególnych środków ostrożności w okresie bezpośrednio poprzedzającym mecz;
- d) usuwać lub zakazać wstępu na mecze i stadiony, jeśli będzie to prawnie dopuszczalne, znanym lub potencjalnym sprawcom zakłócania porządku lub osobom pozostającym pod wpływem alkoholu lub narkotyków;
- e) wyposażyć stadiony w skuteczny system informowania publiczności i zapewniać skuteczne wykorzystanie tego systemu oraz programu meczu i innych środków propagandowych dla zachęcenia publiczności do właściwego zachowania;
- f) zakazać widzom wnoszenia napojów alkoholowych na stadiony; ograniczyć, a nawet zakazać sprzedaży i rozprowadzania napojów alkoholowych na stadionach i zapewnić, by wszelkie dostępne napoje były w bezpiecznych opakowaniach;
- g) przeprowadzać kontrolę, aby zapobiec wnoszeniu przez widzów na stadiony przedmiotów mogących posłużyć do aktów przemocy, sztucznych ogni lub innych podobnych rzeczy;
- h) upewnić się, że odnośni łącznicy współpracują z właściwymi władzami w okresie przed meczami na bazie ustaleń przyjętych w zakresie kontroli tłumu w celu ich realizacji w formie skoordynowanego działania.

5. Uwzględniając potencjalne znaczenie środków przekazu społecznego, Strony podejmą właściwe działania społeczne i wychowawcze w celu zapobieżenia aktom przemocy w sporcie i w powiązaniu ze sportem, w szczególności przez propagowanie ideałów sportowych w ramach kampanii wychowawczych i innych, popierając zasadę *fair-play*, zwłaszcza wśród młodzieży, dla kształtowania wzajemnego poszanowania wśród widzów i sportowców oraz zachęcania do aktywnego udziału w imprezach sportowych.

ins sanctions for non-compliance or by any other appropriate means, that, where outbreaks of violence and misbehaviour by spectators are to be feared, sports organisations and clubs, together with, where appropriate, stadium owners and public authorities, in accordance with responsibilities defined in domestic law, take practical measures at and within stadia to prevent or control such violence or misbehaviour, including:

- a. to secure that the design and physical fabric of stadia provide for the safety of spectators, do not readily facilitate violence between spectators, allow effective crowd control, contain appropriate barriers or fencing, and allow security and police forces to operate;
- b. to segregate effectively groups of rival supporters, by allocating to groups of visiting supporters, when they are admitted, specific terraces;
- c. to ensure this segregation by strictly controlling the sale of tickets and to take particular precautions in the period immediately preceding the match;
- d. to exclude from or forbid access to matches and stadia, insofar as it is legally possible, known or potential trouble-makers, or people who are under the influence of alcohol or drugs;
- e. to provide stadia with an effective public address system and to see that full use is made of this, of the match programme and of other publicity outlets to encourage spectators to behave correctly;
- f. to prohibit the introduction of alcoholic drinks by spectators into stadia; to restrict, and preferably ban, the sale and any distribution of alcoholic drinks at stadia, and to ensure that all beverages available are in safe containers;
- g. to provide controls so as to ensure that spectators do not bring into stadia objects that are likely to be used in acts of violence, or fireworks or similar devices;
- h. to ensure that liaison officers co-operate with the authorities concerned before matches on arrangements to be taken for crowd control so that the relevant rules are enforced through concerted action.

5. The Parties shall take appropriate social and educational measures, bearing in mind the potential importance of the mass media, to prevent violence in and associated with sport, in particular by promoting the sporting ideal through educational and other campaigns, by giving support to the notion of fair play, especially among young people, so as to enhance mutual respect both amongst spectators and between sports players and also by encouraging increased active participation in sport.

Artykuł 4

Współpraca międzynarodowa

1. Strony będą ze sobą ściśle współpracować w sprawach regulowanych niniejszą konwencją oraz zachęcać do takiej współpracy zainteresowane narodowe władze sportowe.

2. Przed meczami lub turniejami międzynarodowymi drużyn klubowych i reprezentacji narodowych zainteresowane Strony będą zwracać się do odpowiednich władz, a w szczególności do organizacji sportowych, o wskazanie meczów, w czasie których istniałaby obawa wystąpienia aktów przemocy lub wybryków widzów. Po wskazaniu takiego meczu właściwe władze państwa-gospodarza zorganizują konsultacje między zainteresowanymi. Konsultacje powinny odbyć się jak najszybciej, nie później niż na dwa tygodnie przed przewidywanym terminem meczu, i powinny doprowadzić do uzgodnienia działań i środków ostrożności, które należy podjąć przed, w czasie i po meczu, w tym w niezbędnych wypadkach, środków wykraczających poza ustalenia niniejszej konwencji.

Artykuł 5

Wykrywanie sprawców oraz postępowanie wobec nich

1. Respektując obowiązujące procedury prawne i zasadę niezawisłości sądownictwa, Strony zapewnią, by widzowie, którzy dopuścili się aktów przemocy lub innych czynów o charakterze przestępnym, byli ścigani i pociągani do odpowiedzialności w trybie określonym przez przepisy prawne.

2. W stosownych wypadkach, a w szczególności w odniesieniu do widzów przyjezdnych, i zgodnie z postanowieniami właściwych umów międzynarodowych Strony rozważą:

- a) przekazanie postępowania karnego przeciwko osobom zatrzymanym, w związku z dopuszczeniem się aktów przemocy lub innych czynów przestępnych w czasie imprez sportowych, do państwa ich zamieszkania;
- b) wystąpienie z wnioskiem o ekstradycję osób podejrzanych o dopuszczenie się podczas imprez sportowych aktów przemocy lub innych czynów przestępnych;
- c) przekazanie osób skazanych za popełnienie przestępstw, polegających na dopuszczeniu się aktów przemocy lub innych czynów przestępnych w czasie imprez sportowych, do innego państwa w celu odbycia tam orzeczonej kary.

Artykuł 6

Dodatkowe działania

1. Strony zobowiązują się do ścisłej współpracy z właściwymi krajowymi organizacjami sportowymi i klubami oraz, w stosownych przypadkach, z właścicielami stadionów w zakresie ustaleń dotyczących projektowania i dokonywania zmian w materiałach u-

Article 4

International co-operation

1. The Parties shall co-operate closely on the matters covered by this Convention and encourage similar co-operation as appropriate between national sports authorities involved.

2. In advance of international club and representative matches or tournaments, the Parties concerned shall invite their competent authorities, especially the sports organisations, to identify those matches at which violence or misbehaviour by spectators is to be feared. Where such a match is identified, the competent authorities of the host country shall arrange consultations between those concerned. Such consultations shall take place as soon as possible and should not be later than two weeks before the match is due to take place, and shall encompass arrangements, measures and precautions to be taken before, during, and after the match, including, where necessary, measures additional to those included in this Convention.

Article 5

Identification and treatment of offenders

1. The Parties, respecting existing legal procedures and the principle of the independence of the judiciary, shall seek to ensure that spectators committing acts of violence or other criminal behaviour are identified and prosecuted in accordance with the due process of the law.

2. Where appropriate, particularly in the case of visiting spectators, and in accordance with the applicable international agreements, the Parties shall consider:

- a. transferring proceedings against persons apprehended in connection with violence or other criminal behaviour committed at sports events to their country of residence;
- b. seeking the extradition of persons suspected of violence or other criminal behaviour committed at sports events;
- c. transferring persons convicted of offences of violence or other criminal behaviour committed at sports events to serve their sentences in the relevant country.

Article 6

Additional measures

1. The Parties undertake to co-operate closely with their appropriate national sports organisations and clubs and where appropriate, stadium owners, on arrangements regarding the planning and execution of alterations to the physical fabric of stadia or

żywanym do budowy stadionów lub innych zmian, w tym zmian dotyczących układu wejść i wyjść ze stadionów, niezbędnych dla zwiększenia bezpieczeństwa i zapobiegania aktom przemocy.

2. Strony zobowiązują się, w niezbędnych i stosownych wypadkach, stosować system określający wymagania dotyczące wyboru stadionów, które uwzględniają sprawę bezpieczeństwa widzów i zapobiegania aktom przemocy, w szczególności w odniesieniu do stadionów, na których rozgrywane są mecze mogące przyciągnąć duże i niespokojne tłumy kibiców.

3. Strony zobowiązują się zachęcać swoje krajowe władze sportowe do stałego dostosowywania obowiązujących przepisów, aby kontrolować te czynniki, które prowadzą do aktów przemocy wśród sportowców lub widzów.

Artykuł 7

Dostarczanie informacji

Każda ze Stron przekaże Sekretarzowi Generalnemu Rady Europy, w jednym z języków urzędowych Rady, wszelkie stosowne informacje dotyczące działań legislacyjnych lub innych podjętych w celu dostosowania się do postanowień niniejszej konwencji, w zakresie dotyczącym piłki nożnej lub innych dyscyplin sportowych.

Artykuł 8

Stały Komitet

1. Dla celów niniejszej konwencji, tworzy się niniejszym Stały Komitet.

2. Każda ze Stron może być reprezentowana w Stałym Komitecie przez jednego lub więcej przedstawicieli. Każda ze Stron będzie dysponować jednym głosem.

3. Każde państwo członkowskie Rady Europy lub inne państwo będące stroną Europejskiej konwencji kulturalnej i nie będące stroną niniejszej konwencji może być reprezentowane w Komitecie w charakterze obserwatora.

4. Stały Komitet może, w drodze jednogłośnej decyzji, zaprosić państwo nie będące członkiem Rady Europy i nie będące stroną niniejszej konwencji oraz wszelką zainteresowaną organizację sportową do delegowania jednego obserwatora na jedno lub więcej swoich posiedzeń.

5. Posiedzenia Stałego Komitetu będą zwoływane przez Sekretarza Generalnego Rady Europy. Jego pierwsze posiedzenie zostanie zwołane w ciągu jednego roku od daty wejścia w życie niniejszej konwencji. Kolejne jego posiedzenia będą odbywały się przynajmniej raz w roku. Dodatkowo posiedzenie Komitetu będzie zwoływane na każdorazowy wniosek większości Stron.

other alterations, including access to and egress from stadia, necessary to improve safety and to prevent violence.

2. The Parties undertake to promote, where necessary and in appropriate cases, a system laying down requirements for the selection of stadia which take into account the safety of spectators and the prevention of violence amongst them, especially for those stadia used for matches likely to attract large or unruly crowds.

3. The Parties undertake to encourage their national sports organisations to review their regulations continuously in order to control factors which may lead to outbreaks of violence by players or spectators.

Article 7

Provision of information

Each Party shall forward to the Secretary General of the Council of Europe, in one of the official languages of the Council of Europe, all relevant information concerning legislative and other measures taken by it for the purpose of complying with the terms of this Convention, whether with regard to football or to other sports.

Article 8

Standing Committee

1. For the purposes of this Convention, a Standing Committee is hereby established.

2. Any Party may be represented on the Standing Committee by one or more delegates. Each Party shall have one vote.

3. Any member State of the Council of Europe or other State party to the European Cultural Convention which is not a Party to this Convention may be represented on the Committee as an observer.

4. The Standing Committee may, by unanimous decision, invite any non-member State of the Council of Europe which is not a Party to the Convention and any sports organisation concerned to be represented by an observer at one or more of its meetings.

5. The Standing Committee shall be convened by the Secretary General of the Council of Europe. Its first meeting shall be held within one year of the date of the entry into force of the Convention. It shall subsequently meet at least every year. In addition it shall meet whenever a majority of the Parties so request.

6. Większość Stron będzie stanowić quorum dla odbycia posiedzenia Stałego Komitetu.

7. Z zastrzeżeniem postanowień niniejszej konwencji Stały Komitet opracuje i uchwali, w drodze consensusu, swój własny Regulamin wewnętrzny.

Artykuł 9

1. Stały Komitet będzie sprawował nadzór nad stosowaniem niniejszej konwencji. Może on w szczególności:

- a) stale badać postanowienia niniejszej konwencji i rozważać wszelkie niezbędne poprawki do nich;
- b) odbywać konsultacje z zainteresowanymi organizacjami sportowymi;
- c) zalecać stronom działania, jakie powinny podejmować, aby dostosować się do niniejszej konwencji;
- d) zalecać środki, jakie należy podjąć, aby opinia publiczna była poinformowana o działaniach podejmowanych w ramach niniejszej konwencji;
- e) formułować zalecenia dla Komitetu Ministrów dotyczące państw nie będących członkami Rady Europy, które mają być zaproszone do przystąpienia do niniejszej konwencji;
- f) formułować wszelkie propozycje mające na celu zwiększenie skuteczności niniejszej konwencji.

2. W celu wypełniania swoich zadań Stały Komitet może, z własnej inicjatywy, organizować spotkania grup ekspertów.

Artykuł 10

Po każdym swoim posiedzeniu Stały Komitet przekaże Komitetowi Ministrów Rady Europy raport na temat swoich prac i funkcjonowania konwencji.

Artykuł 11

Poprawki

1. Poprawki do niniejszej konwencji mogą zostać zaproponowane przez Stronę, Komitet Ministrów Rady Europy lub Stały Komitet.

2. Każda propozycja poprawki zostanie przekazana przez Sekretarza Generalnego Rady Europy państwom członkowskim Rady Europy, innym państwom będącym stronami Europejskiej konwencji kulturalnej oraz każdemu państwu nie będącemu członkiem Rady Europy, które przystąpiło lub zostało zaproszone do przystąpienia do niniejszej konwencji zgodnie z postanowieniem artykułu 14.

3. Każda propozycja poprawki zgłoszona przez Stronę lub Komitet Ministrów zostanie przekazana Stałemu Komitetowi co najmniej na dwa miesiące przed jego posiedzeniem, na którym będzie rozważana. Stały Komitet przekaże Komitetowi Ministrów

6. A majority of the Parties shall constitute a quorum for holding a meeting of the Standing Committee.

7. Subject to the provisions of this Convention, the Standing Committee shall draw up and adopt by consensus its own Rules of Procedure.

Article 9

1. The Standing Committee shall be responsible for monitoring the application of this Convention. It may in particular:

- a. keep under review the provisions of this Convention and examine any modifications necessary;
- b. hold consultations with relevant sports organisations;
- c. make recommendations to the Parties concerning measures to be taken for the purposes of this Convention;
- d. recommend the appropriate measures to keep the public informed about the activities undertaken within the framework of this Convention;
- e. make recommendations to the Committee of Ministers concerning non-member States of the Council of Europe to be invited to accede to this Convention;
- f. make any proposal for improving the effectiveness of this Convention.

2. In order to discharge its functions, the Standing Committee may, on its own initiative, arrange for meetings of groups of experts.

Article 10

After each meeting, the Standing Committee shall forward to the Committee of Ministers of the Council of Europe a report on its work and on the functioning of the Convention.

Article 11

Amendments

1. Amendments to this Convention may be proposed by a Party, the Committee of Ministers of the Council of Europe or the Standing Committee.

2. Any proposal for amendment shall be communicated by the Secretary General of the Council of Europe to the member States of the Council of Europe, to the other States party to the European Cultural Convention, and to every non-member State which has acceded to or has been invited to accede to this Convention in accordance with the provisions of Article 14.

3. Any amendment proposed by a Party or the Committee of Ministers shall be communicated to the Standing Committee at least two months before the meeting at which it is to be considered. The Standing Committee shall submit to the Committee of Ministers

swoją opinię na temat zaproponowanej poprawki, w stosownych wypadkach po konsultacji z właściwymi organizacjami sportowymi.

4. Komitet Ministrów rozważy wnioskowaną poprawkę oraz opinię Stałego Komitetu i może uchwalić jej przyjęcie.

5. Treść poprawki przyjętej przez Komitet Ministrów w trybie ustępu 4 niniejszego artykułu zostanie przekazana Stronom do akceptacji.

6. Każda poprawka przyjęta w trybie ustępu 4 niniejszego artykułu wejdzie w życie pierwszego dnia miesiąca następującego po upływie jednego miesiąca od daty, w której wszystkie strony zawiadomiły Sekretarza Generalnego o swoim przyjęciu poprawki.

Artykuł 12

Postanowienia końcowe

1. Niniejsza konwencja będzie otwarta do podpisu przez państwa członkowskie Rady Europy i inne państwa będące stronami Europejskiej konwencji kulturalnej, które mogą wyrazić swoją zgodę na związanie się postanowieniami konwencji poprzez:

- a) podpisanie jej bez zastrzeżenia ratyfikacji, przyjęcia lub zatwierdzenia;
- b) podpisanie jej z zastrzeżeniem ratyfikacji, przyjęcia lub zatwierdzenia, po którym nastąpi ratyfikacja, przyjęcie lub zatwierdzenie.

2. Dokumenty ratyfikacyjne, przyjęcia lub zatwierdzenia zostaną złożone u Sekretarza Generalnego Rady Europy.

Artykuł 13

1. Konwencja wejdzie w życie pierwszego dnia miesiąca następującego po upływie jednego miesiąca od daty, w której trzy państwa członkowskie Rady Europy wyrażą swoją zgodę na związanie się postanowieniami konwencji w trybie postanowień artykułu 12.

2. W odniesieniu do każdego państwa-sygnatariusza, które w terminie późniejszym wyrazi swoją zgodę na związanie się postanowieniami konwencji, wejdzie ona w życie pierwszego dnia miesiąca następującego po upływie jednego miesiąca od daty podpisania lub złożenia dokumentu ratyfikacyjnego, przyjęcia lub zatwierdzenia.

Artykuł 14

1. Po wejściu w życie niniejszej konwencji, Komitet Ministrów Rady Europy, po konsultacji ze Stronami, może zaprosić do przystąpienia do konwencji wszelkie państwa nie będące członkami Rady Europy na mocy uchwały przyjętej większością głosów okre-

its opinion on the proposed amendment, where appropriate after consultation with the relevant sports organisations.

4. The Committee of Ministers shall consider the proposed amendment and any opinion submitted by the Standing Committee and may adopt the amendment.

5. The text of any amendment adopted by the Committee of Ministers in accordance with paragraph 4 of this Article shall be forwarded to the Parties for acceptance.

6. Any amendment adopted in accordance with paragraph 4 of this Article shall come into force on the first day of the month following the expiration of a period of one month after all Parties have informed the Secretary General of their acceptance thereof.

Article 12

Final clauses

1. This Convention shall be open for signature by member States of the Council of Europe and other States party to the European Cultural Convention, which may express their consent to be bound by:

- a. signature without reservation as to ratification, acceptance or approval, or;
- b. signature subject to ratification, acceptance or approval, followed by ratification, acceptance or approval.

2. Instruments of ratification, acceptance or approval shall be deposited with the Secretary General of the Council of Europe.

Article 13

1. The Convention shall enter into force on the first day of the month following the expiration of a period of one month after the date on which three member States of the Council of Europe have expressed their consent to be bound by the Convention in accordance with the provisions of Article 12.

2. In respect of any signatory State which subsequently expresses its consent to be bound by it, the Convention shall enter into force on the first day of the month following the expiration of a period of one month after the date of signature or of the deposit of the instrument of ratification, acceptance or approval.

Article 14

1. After the entry into force of this Convention, the Committee of Ministers of the Council of Europe, after consulting the Parties, may invite to accede to the Convention any non-member State of the Council of Europe by a decision taken by the majority provided for

ślona w artykule 20 pod literą d) Statutu Rady Europy przy jednomyślnym głosowaniu przedstawicieli Umawiających się Państw, uprawnionych do zasiadania w Komitecie Ministrów.

2. W odniesieniu do każdego państwa przystępującego konwencja wejdzie w życie pierwszego dnia miesiąca następującego po upływie jednego miesiąca od daty złożenia dokumentu przystąpienia u Sekretarza Generalnego Rady Europy.

Artykuł 15

1. Każde państwo może, przy podpisywaniu lub przy składaniu swojego dokumentu ratyfikacyjnego, przyjęcia, zatwierdzenia lub przystąpienia, określić terytorium lub terytoria, do których niniejsza konwencja będzie miała zastosowanie.

2. Każde państwo może, w dowolnym późniejszym terminie, w drodze oświadczenia skierowanego do Sekretarza Generalnego Rady Europy, rozszerzyć stosowanie niniejszej konwencji do wszelkich innych terytoriów określonych w oświadczeniu. W odniesieniu do takich terytoriów konwencja wejdzie w życie pierwszego dnia miesiąca następującego po upływie jednego miesiąca od daty otrzymania oświadczenia przez Sekretarza Generalnego.

3. Każde oświadczenie, złożone w trybie obu ustępów poprzedzających, może w odniesieniu do określonych w nim terytoriów zostać cofnięte w drodze zawiadomienia skierowanego do Sekretarza Generalnego. Takie cofnięcie wejdzie w życie pierwszego dnia miesiąca następującego po upływie sześciu miesięcy od daty otrzymania zawiadomienia przez Sekretarza Generalnego.

Artykuł 16

1. Każde państwo może, w dowolnym czasie, wypowiedzieć niniejszą konwencję w drodze zawiadomienia skierowanego do Sekretarza Generalnego Rady Europy.

2. Takie wypowiedzenie wejdzie w życie pierwszego dnia miesiąca następującego po upływie sześciu miesięcy od daty otrzymania zawiadomienia przez Sekretarza Generalnego.

Artykuł 17

Sekretarz Generalny Rady Europy zawiadamia państwa członkowskie Rady Europy, inne państwa będące stronami Europejskiej konwencji kulturalnej oraz każde państwo, które przystąpiło do niniejszej konwencji, o:

- a) każdym podpisaniu dokonanym w trybie postanowień artykułu 12;
- b) każdym złożeniu dokumentu ratyfikacyjnego, przyjęcia, zatwierdzenia lub przystąpienia, dokonanym w trybie postanowień artykułu 12 lub 14;
- c) każdej dacie wejścia w życie niniejszej konwencji w trybie artykułów 13 i 14;

in Article 20.d of the Statute of the Council of Europe and by the unanimous vote of the representatives of the Contracting States entitled to sit on the Committee of Ministers.

2. In respect of any acceding State, the Convention shall enter into force on the first day of the month following the expiration of a period of one month after the date of the deposit of the instrument of accession with the Secretary General of the Council of Europe.

Article 15

1. Any State may, at the time of signature or when depositing its instrument of ratification, acceptance, approval or accession, specify the territory or territories to which this Convention shall apply.

2. Any Party may, at any later date, by declaration addressed to the Secretary General of the Council of Europe, extend the application of this Convention to any other territory specified in the declaration. In respect of such territory the Convention shall enter into force on the first day of the month following the expiration of a period of one month after the date of receipt of such declaration by the Secretary General.

3. Any declaration made under the two preceding paragraphs may, in respect of any territory mentioned in such declaration, be withdrawn by a notification addressed to the Secretary General. Such withdrawal shall become effective on the first day of the month following the expiration of a period of six months after the date of receipt of the notification by the Secretary General.

Article 16

1. Any Party may, at any time, denounce this Convention by means of a notification addressed to the Secretary General of the Council of Europe.

2. Such denunciation shall become effective on the first day of the month following the expiration of a period of six months after the date of receipt of the notification by the Secretary General.

Article 17

The Secretary General of the Council of Europe shall notify the member States of the Council of Europe, the other States party to the European Cultural Convention and any State which has acceded to this Convention, of:

- a. any signature in accordance with Article 12;
- b. the deposit of any instrument of ratification, acceptance, approval or accession in accordance with Article 12 or 14;
- c. any date of entry into force of this Convention in accordance with Articles 13 and 14;

- d) każdej informacji przekazanej w trybie postanowień artykułu 7;
- e) każdym raporcie sporządzonym w trybie artykułu 10;
- f) każdej propozycji poprawki lub każdym przyjęciu poprawki w trybie postanowień artykułu 11 oraz dacie wejścia w życie poprawki;
- g) każdym oświadczeniu złożonym w trybie postanowień artykułu 15;
- h) każdym zawiadomieniu dokonany w trybie postanowień artykułu 16 i dacie wejścia w życie wypowiedzenia.

Na dowód czego, niżej podpisani, mający do tego wszelkie pełnomocnictwa, podpisali niniejszą konwencję.

Sporządzono w Strasburgu dnia 19 sierpnia 1985 r., w językach angielskim i francuskim, przy czym oba teksty są jednakowo autentyczne, w jednym egzemplarzu, który zostanie złożony w archiwach Rady Europy. Sekretarz Generalny Rady Europy przekaże uwierzytelnione kopie konwencji wszystkim państwom członkowskim Rady Europy, wszystkim państwom będącym stronami Europejskiej konwencji kulturalnej oraz każdemu państwu zaproszonemu do przystąpienia do niniejszej konwencji.

Po zaznajomieniu się z powyższą konwencją, w imieniu Rzeczypospolitej Polskiej oświadczam, że:

- została ona uznana za słuszną zarówno w całości, jak i każde z postanowień w niej zawartych,
- jest przyjęta, ratyfikowana i potwierdzona,
- będzie niezmiennie zachowywana.

Na dowód czego wydany został akt niniejszy, opatrzony pieczęcią Rzeczypospolitej Polskiej.

Dano w Warszawie dnia 9 marca 1995 r.

- d. any information forwarded under the provisions of Article 7;
- e. any report established in pursuance of the provisions of Article 10;
- f. any proposal for amendment or any amendment adopted in accordance with Article 11 and the date on which the amendment comes into force;
- g. any declaration made under the provisions of Article 15;
- h. any notification made under the provisions of Article 16 and the date on which the denunciation takes effect.

In witness whereof the undersigned, being duly authorised thereto, have signed this Convention.

Done at Strasbourg, this 19th day of August 1985, in English and French, both texts being equally authentic, in a single copy which shall be deposited in the archives of the Council of Europe. The Secretary General of the Council of Europe shall transmit certified copies to each member State of the Council of Europe, to each State party to the European Cultural Convention, and any State invited to accede to this Convention.

Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej: *L. Wałęsa*

S.L.

Minister Spraw Zagranicznych: *A. Olechowski*